

10.04.2024р.Гр.15.Історія України.Уроки№96-97.

Тема: 1.Соціально-економічний розвиток України в 20214-2022 рр.

2.Законодавче забезпечення статусу української мови як державної.

1. . Навесні 2015 р. в Україні почалась декомунізація. 15 травня 2015 р. Президент П. Порошенко підписав чотири закони, за якими комуністичний режим було порівняно з націонал-соціалістичним, заборонено радянську символіку та відкрито архіви радянських спецслужб. А через три місяці Міністерство юстиції заборонило КПУ брати участь у всіх виборах та позбавило її статусу політичної партії. * Квітень 2015 Закон «Про засудження комуністичного та націонал-соціалістичного тоталітарних режимів в Україні та заборону пропаганди їхньої символіки». Верховна Рада України 19 жовтня 2017 р. розпочала медичну реформу, ухваливши Закон «Про державні фінансові гарантії надання медичних послуг та лікарських засобів». Майже одночасно Верховна Рада України ухвалила Закон щодо підвищення пенсій. Він санкціонував осучаснення пенсій, тобто врахування інфляції останніх років для громадян, які давно вийшли на пенсію, з одночасним збільшенням питомої ваги відрахувань у Пенсійний фонд для громадян, що працюють. У березні 2014 р. Президент України П. Порошенко підписав у Брюсселі політичну частину Угоди про асоціацію з Євросоюзом, а у червні - її економічні розділи. Із червня 2017 р. між Україною та Євросоюзом запрацював безвізовий режим. Він, зокрема, дав змогу громадянам України, які мають біометричні паспорти, приїжджати до країн ЄС з діловою чи туристичною метою або в сімейних справах терміном до 90 днів упродовж 180-денного періоду протягом року без попереднього оформлення візових документів. У жовтні 2014 р. Верховна Рада затвердила пакет антикорупційних законів. Закони зобов'язують осіб, які виконують державні функції, і осіб, які посідають відповідальні посади в органах місцевого самоврядування, подавати електронні декларації про доходи і статки на офіційному сайті Національного агентства з питань запобігання корупції (НАЗК). За недостовірні відомості в е-декларації передбачено адміністративну або кримінальну відповідальність. 31 березня 2019 р. відбулися вибори Президента України. Своє бажання обійняти президентську посаду виявили 44 кандидати. У першому турі були визначені два кандидати, які продовжили боротьбу: Володимир Зеленський (30,24 %) і П. Порошенко (15,95 %). Новиною другого туру стали дебати претендентів на посаду на стадіоні «Олімпійський» у Києві у присутності прихильників. 21 квітня 2019 р. відбувся другий тур виборів Президента України. За його результатами переможцем став В. Зеленський, що набрав 73,22 % голосів, у той час як чинний Президент України П. Порошенко отримав 24,45 %.. 2015-2019 рр. характеризуються покращенням рівня соціально-економічного розвитку України. А найкращим за період воєнних дій за рівнем основних соціально-економічних показників був 2019 р. Проте пандемія «COVID19» стала черговим шоком як для економіки України,

так і для світової економіки загалом. У 2020 р. зростання номінального ВВП становило лише 1,2 %, вантажообіг зменшився на 14,3 %, і зрозуміло, що пандемія мала істотний вплив на пасажирообіг, який зменшився на 54,3 %. Надходження прямих іноземних інвестицій зменшилося на 118,2 %. За підсумками 2020 р. Україна мала відносно менше погіршення показників порівняно з іншими країнами світу, зокрема показала менші від'ємні темпи і кращі показники динаміки ВВП порівняно з такими країнами як Угорщина та Словаччина. Серед причин такого успіху експерти виділяють трансформаційний характер української економіки: слабе залучення у виробничі ланцюги доданої вартості у світовій економіці; суттєва частка тіньового бізнесу та доходів; слабо розвинений туризм; досить вагома частка сільського господарства (що гарантувало продовольчу безпеку); велика частка крупного виробництва, яке не зупинялось навіть у пікові періоди; вміння українців виживати та пристосовуватися до різних складних умов.

Посилання: <https://www.youtube.com/watch?v=1JcbKnwgjRQ>

Д/з: §28.

2. МОВНА ПОЛІТИКА - це система заходів (політичних, юридичних, адміністративних), спрямованих на регулювання мовних відносин в державі, зміну чи збереження мовної ситуації в державі. КОНЦЕПЦІЯ ДЕРЖАВНОЇ МОВНОЇ ПОЛІТИКИ - це система засадничих нормативних постанов, які ґрунтуються на компетентному оцінюванні мовної ситуації в Україні, і якими мають керуватися органи державної влади та органи місцевого самоврядування у своїй практичній діяльності, регулюючи суспільні відносини в мовній царині. Пріоритетом мовної політики в Україні (з метою подолання спричиненою багатовіковою асиміляційною політикою окупантів деформації мовно-культурного простору) є утвердження та розвиток української мови – головної ознаки ідентичності української нації, яка історично проживає на території України, становить абсолютну більшість її населення (приблизно 79%), а також визначила назву держави. Пріоритетом мовної політики в Україні є утвердження і розвиток української мови - головної ознаки ідентичності української нації, яка історично проживає на території України, становить абсолютну більшість її населення, дала офіційну назву державі. Правовою основою для здійснення державної мовної політики в Україні є Конституція України (ст. 10), Закон України "Про мови в Українській РСР", "Рішення Конституційного суду України від 14 грудня 1999 року щодо застосування державної мови органами державної влади, органами місцевого самоврядування та використання її у навчальному процесі в навчальних закладах України. Українська мова, в силу відомих історичних причин, ще й досі має в нашій країні досить слабкі позиції, тоді як російська має перевагу,

особливо на Сході і Півдні країни. Аби мовна політика в цих та інших регіонах спрямовувалася на підтримку позицій російської мови, Росія докладася значних зусиль, оскільки вважає Україну зоною своїх національних інтересів. Суверенітет України для Росії, як вважають деякі російські політики, явище негативне і небажане. Більше того, Україна як самостійна держава становить, на їхнє переконання, небезпеку для Росії. Росія докладася чималих зусиль для послаблення України зсередини. З цією метою використовується, серед інших, і мовна проблема. Оскільки українська мова в Україні проголошена державною, то проросійські сили в Україні роблять все, щоб не дати їй зміцнитися в усіх регіонах країни. Особливо „мовним питанням” вони спекують під час президентських і парламентських виборчих перегонів, тобто під час запеклої боротьби за владу. Це – одна з головних причин проявів мовного сепаратизму, сутністю якого є фактично намагання еліт певної території нав'язати другу державну мову – російську. За даними Всеукраїнського перепису 2001 року населення, українську мову визнали рідною 67,5 відсотка населення, російську – 29,6. Але результати опитування свідчать, що українською мовою більшою або меншою мірою володіють приблизно 80 відсотків населення, російською – 92%. Тенденція до витіснення української мови російською з широкого вжитку сьогодні дещо знижується. Перший президент незалежної України Леонід Кравчук був противником різких рухів і неодноразово говорив про своє бажання запам'ятися миротворцем і водночас відкрито виступав за збереження статусу української мови як єдиної державної. І саме його мовна політика була важливою після розвалу СРСР і сильних позиції комуністів, які були наближені до Кремля. Після десятків років утисків і заборон українська почала розвиватися, до навчальних шкіл знову повернулося навчання "солов'їною". "Кожен народ, нація мають право пишати - і його треба поважати. Якщо ми живемо разом з росіянами, маємо поважати їхню культуру... Але ж адекватно й вони мають поважати нас!... 12 мільйонів росіян мають знати дві мови. Знати! Українську і російську! Але державна мова одна!", - писав Леонід Макарович у щоденнику. Ключовим вектором політики Віктора Ющенка, який прийшов на зміну Кучмі після Помаранчевої революції, була саме українська культура та історія. Він не приховував, що представляв концепцію "Без української мови немає української нації". Так, під час президентства Ющенка Голодомор було визнано геноцидом українського народу, присвоєно провіднику ОУН Степану Бандері звання Героя України. У 2005 році під час інавгураційної промови Віктор Ющенко пообіцяв, що "кожен може навчати своїх дітей мовою батьків", але запевнив, що російська мова обмежуватися не буде. Але вже за кілька років Ющенко заявив, що "національний інформпростір має бути українським". У 2012 році напередодні виборів до Верховної Ради тодішні нардепи від "Партії регіонів" Вадим Колесніченко і Сергій Ківалов внесли до Ради скандальний мовний законопроект, який обмежував вживання української мови. Їхня ініціатива і підтримка парламенту викликали шквал критики і обурення громадян. Україною прокотилася хвиля масових акцій протесту. До, прикладу, в Донецьку акція мала назву "Займіться ділом, а не "язиком". Попри масовий "Мовний Майдан", паління прапорів "регіоналів" й їхніх опудал, сутичок із "беркутівцями", тодішня влада застосувала силу проти активістів і Янукович все ж підписав

скандальний закон. І лише після Революції Гідності, у 2018 році, його скасував Конституційний суд України (КСУ). Петро Порошенко неодноразово наголошував, що мова – один з головних символів народу. Саме за його президенства Рада ухвалила "мовний закон", який врегулював сфери вживання української мови та передбачив кримінальну відповідальність за наругу за нею, а в Україні уперше з'явився мовний омбудсмен, ключовим завданням якого є саме захист української мови як державної. "Армія, мова і віра – це не гасло. Це формула сучасної української ідентичності. Армія боронить нашу землю. Мова боронить наше серце. Церква боронить нашу душу", - заявляв Петро Порошенко. Своєю чергою, Володимир Зеленський навесні минулого року, коли ще не вступив на посаду, але вже переміг на президентських виборах, сказав, що буде зроблено аналіз "мовного закону" щодо дотримання "конституційних прав та інтересів усіх громадян". І за підсумками аналізу відреагує відповідно до своїх повноважень. "Моя принципова позиція – держава має сприяти розвитку української мови шляхом створення стимулів і позитивних прикладів, а не заборон і покарань, ускладненням бюрократичних процедур, множенням кількості чиновників замість їхнього скорочення. Закон був ухвалений без попереднього достатньо широкого обговорення із громадськістю. Після мого вступу на посаду президента буде зроблений ретельний аналіз цього закону, щоб пересвідчитися, що в ньому дотримані всі конституційні права та інтереси всіх громадян України. За підсумками аналізу реагуватиму відповідно до конституційних повноважень президента України і в інтересах громадян", - сказав Володимир Зеленський.

Посилання: <https://www.youtube.com/watch?v=M52nFIVU27M>